

FØROYA SOSIAL-DEMOKRATUR

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 40

Lýsingarprísur fyri mm: 20 oyru á
1. síðu, 15 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 7. oktober 1950

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,50 + porto um fjórðingsárid

24 árg.

Eina føroyska stöðu — ella...

Hvat siga nú góðir sjálvstýris-
menn? Fólkaflaksmenn? Føroyskir
sambandsmenn?

Louis Zachariasen hevur klagað
P. M. Dam fyri Hedtoft statsminist-
ara, tí Dam hevur tikið ta føroysku
stöðuna — saman við fólkaflakks-
monnum —

at tá ið vit yvirtaka royndarstöður
ella eittthvørt annað öki, er ikki talan
um keyp frá státtinum, men einans
um yvirtöku,

tí tað er í samljóð við stýrisskip-
anarandan.

Staturin er vit — tú, eg, føroying-
ar og danir.

Staturin — vit — hava latið ella
verið við til at latið ymist gjørt sum
vitar, vegir, havnir, bygningar o. m.
tí nýtslu hjá føroyingum í Føroyum.

Hóast staturin formelt ella jurid-
iskt eigur ognarrættin til sumt av
hesum eins og hann eigur ognar-
rættin til kongsgóðsið, hevur tað
aldri verið frammi undir stjórnar-
skipanarsamráðingunum, at yvirtök-
an skal verða treytað av, at vit eru
mentir at leggja á borðið dagsvirðið
av tí, sum staturin eigur hin formella
juridiska ognarrættin til.

Vinna Louisianararnir — her
kundu vit ikki nýta orðið sjálvstýr-
ismenn — og teir aftur móti amts-
stöðuni rógvandi sambandsmenn í
stöðu síni til yvirtökuspurningin,
hendir teirri nýggja skipanini, ið
vit hava verið so glaðir við, einki
minni enn ein ólukkan.

Tá eru vit komnir frá öskuni í
eldin.

Tá var betur eingin nýskipan
gjörd.

Javnaðarmenn vilja niðri sum teir
hava gjørt her mótmæla og berast
ímóti, at henda óføroyska stöða hjá
Louisianarunum og sambandsmonn-
um skal sigra.

Við hesi stöðu síni hevur Louis Z.
avreitt sjálvstýrisflokkinn við húð og
hár yvir til tann mest útspekuleraða
sambandspolitikk, ið vil einki minni
enn avtaka stjórnarskipanina og
fara aftur til amtsstöðuna við ongum
figgarvaldi, ongum lóggávuvaldi,
ongum føroyskum flaggi, ongum før-
oyiskum lóggávumáli, fara aftur til
„aftanfyrirhurðabaksstöðuna“ fyri
føroyskt mál í heila takið.

Hava Niels Winther Poulsen og
aðrir við honum innanfyri sjálvstýr-
ið fatað avgrundina í hesi óðamanna,
hesi skilaleysu óføroysku stöðu
Louis Zachariasens og Jóhann Poul-
sens?

Ein stöða, ið er verri enn hitt
svartasta svartla samband, ið ræddi
við vegum, havnum og sum sparkaði
til telefonpelarnar sum eina ólukkan
fyri Føroyar.

Nú megu allir javnaðarmenn, allir
góðir sjálvstýrismenn, allir føroyskir
sambandsmenn og allir fólkaflakks-
menn, ið ikki vilja upploysing fyri
at fáa loysing, á val tann 14. okt fyri
at forða, at nakar sambandsmaður ella
nakar Louisianari verða settir á
danating.

Tað er um javnaðarmanna før-
oyisku stöðu og Louisianaranna og
Jóhann Poulsens avreiðingargstöðu, ið
fólkatingsvalið er komið at standa.

Hetta má verða öllum sólarklárt:

Um ikki nú allir frælslyntir menn
fara á val ímóti Louis Zachariasen,

Niels Winther Poulsen, Jóhann Poul-
sen, Hans Iversen, P. H. Weyhe og

Djurhuus, ið vilja seta føroyingar
sum fremmandar Amerikamenn,

Indlumenn, Kinamenn og aðrar, ið
við peninginum í handini kundu

keypa sær óðalsrætt í Føroyum, um
teir vilja hava hann, um ikki nú

ein nóg stórir meiriluti verður at
seta teir javnaðarmenn á danating.

hendir okkum ein óbøttligur skaði.

Veljið!

Veljið ta føroyska stöðuna!

Bókadagurin

er í dag. — Hvør lesandi før-
oyingur eigur at keypa sær eina
føroyska bók.

Ein bók má verða tað minsta.
Hann, ið hevur ráðini keypir
sjálvandi fleiri.

Útróðurin norðanfyri

Klakksvikarbatarnir hava ikki røð
út í summar. Einstakir hava verið á
kalvaveiðu og gera nú klárt til heyst-
útróðurin.

Glottin er soleiðis veiðuklárur.
Kvikur verður liggjandi, tá maskin-
an er ov veik til útróður hesa ársins
tíðina.

Tá víðrað hevur hava smábátar
norðanfyri fiskað heilt væl. Soleiðis
hava Viðingar fiskað hendinga nóg
síðan Ólaðsöku, og tá fiskurin hevur
verið keyptur á staðnum til betur
pris enn t. d. í Klakksvík, hevur úr-
tøka útróðarmanna verið heilt góð.

Orðloysingar

Sambandsmenn skrivaðu undir at
taka oljuhandilin.

Tað vóru Johan M. Fr. Poulsen og

Andreas Samuelsen, ið skrivaðu fyri
sambandsflokkinn.

Men Johan Poulsen, Iversen og H.
P. Weihe brutu sambandsins undir-
skrift, brutu orð sitt, tá ið teir feldu
oljumálið.

Kann ein einasti ærbarur Føroy-
ingur vera bekentur við at velja orð-
loysingar?

Nei, so langt niður kunnu Føroy-
ingar ikki vera komnir!

Vegarbeiðarar!

— 120 oyru
ov lítið um tíman —

Tit eiga at vita, at Johan M. Fr.
Poulsen, Hans Iversen og P. H.
Weihe hava ár eftir ár verið við til
at latið hitt almenna rokna tykkum
120 oyru ov lítið um tíman fyri veg-
arbeiði.

Teir hava noktað tykkum somu
tímanløn sum privatar geva.

Tingiðindi prógva, hvussu teir
hava felt javnaðarmanna uppskotið
um, at almennarbeiði skulu útrok-
ast til somu tímanløn sum er gald-
andi millum arbeiðarar og arbeiðs-
gevarar.

Hesar menn kunnu tit ikki hava
álit á!

Norska sildaveiðan við Ísland

Í summar hava 212 norsk fiskiför
verið á sildaveiðu við Ísland. Við á
ferðini høvdu tey 223000 sildatunn-
ur, men úrslitið er einans 90.000
tunnur, ella bert umleið 40 % av tí
teir roknaðu við, og sostatt eisini
ringasta árið av 6 fylgjandi ringum
sildaárum.

Liggjandi landnyrðingsillveður og
óvanliga nógv toka hevur stórliga
tarnað allari veiðu.

Hartil tykist sildin at vera flutt
frá Íslandi, soleiðis at hon nú mest
heldur til á ökinum: Lindesnes, Før-
oyar, Jan Mayn, — mest um Jan
Mayn-leiðina, men hra eru ringar
vónir fyri stórari veiðu, orsakað av
ringum veðurlag. Eingin havn er á
Jan Mayn og ov langt vil verða at
nýta aðrar miðstöðir.

Hitt sanna fólkaræðið — socialdemokratið!

Størstu meinbogar í føroyskum
menningarstarvi hava verið sam-
bands- og sjálvstýrispolitikkurin. Itt
er at meta um hvussu ógilliga stór
tey virðir eru, ið teir hava forkomið
fyri føroyska fólkið og føroyska
samfelagið.

Í staðin fyri at virka fyri fram-
burði og menning, hava teir ført ein
nationalan trætu- og ósingarpolitikk.
Av hesum trætopolitikkinum hava
teir livað sum flokkar og samstundis
luta Føroyingar í tveir partar, dripið
framtakshugin og sáðað haturog
klandur í mannahjörtuni, so Føroy-
ingar, í staðin fyri at taka lógvatak
saman um ein uppbyggjandi fram-
burðspolitik, hava ligið í hvössum
strið hvør við annan.

Arbeiðs- og fiskimenn. Hvussu
nógv hava tit vunnið av hesum poli-
tikki, hvussu nógv hava tit vunnið
við, eftir áheitan frá hesum national-
fanatikanum, at verið við í mál-
flagg- og aðrari nationalum orrustum
ið ár aftaná ár hevur ført til, at hes-
ir somu afturhaldspolitikkarir hava
sessast á tingi og í fólksins og demo-
kratins navn hildið við líka og
birt undir nýggja ósing.

Nei, kammirátar, ikki so mikið
sum eitt 2-oyra vinningur hevur
hetta verið fyri tykkum, men tapið
ið tit afturimóti hava ligið av hesum
man vera óútroknliga stórt, og
mangan man tað hava kenst nívandi
í mongum arbeiðs- og fiskimanna-
heimi.

Slíkt kann mögulega rópast fyri
demokrati eftir tí neyðars uppfatan
av demokrati ið hesir national-fa-
natisku afturhaldsmenninir hava,
men hevur verunliga einki við fólks-
ins fria og frælsa demokrati at
gera.

Tað finst bert eitt virkultig og
frælst demokrati, nevnliga sosialde-
mokratið, tí tað fylgir ikki tilíkkum
rakstrarrópum sum, at í Føroyum
skulu Føroyingar ráða. Nei, tað sig-
ur reint og greitt, at í Føroyum skulu
Framhald á 6. síðu

S. H. JAKOBSEN radiohandil

hefur

S.H.J. Radiotól til battari (2 volts lampur)

Radiotól til ljósnet — 6 og 8 lampur.

Borð- og skápsradio við grammofon, autoplátu-
skiftara. Dygdartól sum S.H.J. merkið borgarf yri.

S. H. JAKOBSEN RADIOHANDIL

Bryggjubakki 10

Vágshotnur 9

TLF. 282 og 682